FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 34706
Nom: Odontologia preventiva i comunitària I
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	Odontología Preventiva y Comunitaria	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

ALMERICH SILLA JOSE MANUEL

ALMERICH TORRES TERESA

RESUM

L'assignatura aprofundeix en el concepte actual de l'odontologia preventiva. Tracta d'explicar el paper dels diferents factors de risc en la càries dental: placa bacteriana, dieta, i hoste susceptible, així com totes les estratègies preventives disponibles a nivell individual com a fluor, segelladores de fissures i el control tant mecànic com a químic de la placa bacteriana. Explica la lesió inicial de càries, la seva histopatologia i la valoració del risc de càries. Inclou coneixements sobre la malaltia periodontal i el seu enfocament preventiu, així com mesurades d'educació sanitària i prevenció de riscos laborals.

; de riscos laborals.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

1206 - Grau Odontologia

Obligació d'haver superat prèviament l'assignatura	34696 - Anatomia humana 34697 - Biologia 34698 - Fisiologia humana 34699 - Bioquímica 34702 - Psicologia i comunicació

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1206 - Grau Odontologia

Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.

Comprendre i reconèixer els principis d'ergonomia i de seguretat en el treball (incloent-hi control d'infeccions encreuades, protecció radiològica i malalties ocupacionals i biològiques).

Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.

Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.

Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, comprenent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.

Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, comprenent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.

Conèixer els procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut oral en la comunitat i saber interpretar-ne els resultats.

Conèixer els procediments i proves diagnòstiques clíniques i de laboratori, conèixer-ne la fiabilitat i la validesa diagnòstica i ser competent en la interpretació dels resultats.

Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.

Conèixer l'organització i la provisió de l'assistència en salut oral en la comunitat, tant a nivell privat com a públic, així com de l'assistència sanitària general i del paper del dentista en aquests àmbits.

Conèixer les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.

Educar i motivar els pacients en matèria de prevenció de les malalties bucodentals, controlar els hàbits bucals patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.

Elaborar i executar programes de salut oral i conèixer la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.

Establir el diagnòstic, el pronòstic i la planificació terapèutica adequada en totes les àrees clíniques de l'odontologia, sent competent en el diagnòstic, el pronòstic i l'elaboració del pla de tractament odontològic del pacient que requerisca cures especials, inclosos els pacients mèdicament compromesos (com ara diabètics, hipertensos, immunodeprimits, anticoagulats, entre d'altres) i pacients amb discapacitat.

Identificar el principal motiu de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que reflectisca fidelment els registres del pacient.

Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.

Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.

Realitzar les radiografies necessàries en la pràctica odontològica, interpretar les imatges obtingudes i conèixer altres tècniques de diagnòstic per imatge que tinguen rellevància.

Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant malalties bucals, així com en el manteniment i la promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.

Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.

Reconèixer la normalitat i la patologia bucal, així com l'avaluació de les dades semiològiques.

Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.

Saber realitzar un examen bucal complet, incloent-hi les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció de referències clíniques adequades.

Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica urgent.

Tenir coneixements apropiats de nutrició humana, en particular la relació dels hàbits nutricionals i de la dieta amb el manteniment de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

PROGRAMA TEÒRIC

1) Història i evolució conceptual de la prevenció. Concepte actual d'Odontologia Preventiva i Comunitària. Nivells de prevenció en Odontologia.

2) Biofilm dental. Microbiologia. Metabolisme. Implicacions en el desenrotllament de les malalties dentals:

càries i malalties periodontals.

3) Control de la placa bacteriana dental: control mecànic i control químic. Rellevància de l'educació sanitària individualitzada i la seua repercussió en la salut dental dels individus.

4) Càlcul dentari. Tipus de detartraje: manual i ultrasónico. Ultrasons: avantatges, inconvenients i contraindicacions. Importància del polit. Aparells de bicarbonat: usos i contraindicacions.

5) Patogènia de la càries. La càries com a malaltia dental. Factors etiológicos i el seu control. Formes clíniques. Factors immunològics. Desmineralització i remineralització.

6) Lesió inicial de càries. Càries experimental. Desmineralización-remineralización en la superfície de l'esmalt. Risc de càries. Factors implicats. Valoració del risc individual de càries. Proves salivals en la identificació del risc de càries.

7) Influències nutricionals en el desenrotllament de la dentició. Relació sucre-càries: estudis epidemiològics, experimentals i clínics. Mesures dietètiques en la prevenció i control de la càries.

8) Fluor i càries. Antecedents històrics. Contingut de fluor en la ingesta. Metabolisme del fluor: absorció, distribució i excreció. Mecanismes cariostáticos: sistèmic i tòpic.

9) Fluor tòpic d'aplicació professional i d'autoaplicació: tipus de preparats, composició i pautes de tractament. Toxicitat del fluor: aguda i crònica.

10) Dentífrics: objectius, funcions i composició. Agents terapèutics en els dentífrics. Collutoris.

11) Segelladors de fissures: antecedents històrics i objectius. Criteris de selecció. Tipus de segelladors: classificacions. Tècnica d'aplicació. Revisions periòdiques.

12) Malalties periodontals. Concepte actual. Factors etiopatogénicos. Classificació. Bases científiques per a la prevenció de les malalties periodontals. Susceptibilitat individual. Factors de risc.

13) Prevenció de riscos professionals en el gabinet odontològic.

14) Prevenció de les maloclusions. Naturalesa de la maloclusió. Control d'hàbits. Disfuncions primerenques.

PROGRAMA PRÀCTIC

Es realitzaran pràctiques preclíniques de simulació en el Centre Interdisciplinari de Simulació en Salut

(CESIS-UV), en el laboratori dental, així com pràctiques clíniques amb pacients reals

La formació pràctica inclourà les següents activitats:

-Exploració general de l'aparell estomatognàtic. Exploració de parts toves i teixits durs. Palpació. Inspecció extraoral i intraoral.

-Control de placa bacteriana. Revelat de placa. Índexs de placa i higiene oral. Programa de control de placa: recursos per a la motivació del pacient.

-Exploració de la càries. Criteris clínics i criteris epidemiològics en el registre de càries (OMS i ICDAS II).

-Exploració periodontal. Índexs de gingivitis. Índexs periodontals d'aplicació individual i comunitària.

-Detecció i eliminació del càlcul dentari (detartraje).

-Dieta i càries. Enquestes dietètiques. Preparació, realització i valoració del diari dietètic.

-Proves salivals complementàries en la valoració del risc de càries: Streptococcus Mutans,

lactobacilo, capacitat buffer i volum de la secreció salivar.

-Aplicació tòpica de fluorurs: col·lutoris, solucions, gels i vernissos.

-Tècniques especials per a grups de risc.

-Aplicació de Segelladors de fissures. Criteris de selecció.

-Maneig epidemiològic dels índexs.

-Educació sanitària: informació dirigida a escolars, familiars i pacients.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	27,00
Pràctiques odontològiques	30,00
Pràctiques a l'aula	19,00
Laboratori	14,00
Total hores	**90,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	10,00
Estudi i treball autònom	41,00
Preparació de classes	5,00
Preparació d'activitats d'avaluació	2,00
Resolució de casos pràctics	2,00
Total hores	**60,00**

METODOLOGIA DOCENT

- Les classes teòriques s'exposaran com a lliçó magistral. Els seminaris desenrotllaran els temes del temari teòric que seran impartits per professors o alumnes i exposats en classe, amb un número total de 10, al llarg del curs, de 2 hores de duració cadasqun. Es realitzaran pràctiques preclíniques de simulació en el Centre Interdisciplinari de Simulació en Salut (CESIS-UV), en el laboratori dental, així com pràctiques clíniques amb pacients reals.

- Tant en les sessions teòriques com en les pràctiques es respectarà la perspectiva de gènere i la diversitat sense distinció entre l'alumnat.

- La metodologia docent inclou continguts i activitats destinades a treballar diferents Objectius

de Desenrotllament Sostenible (ODS), pràctiques més sostenibles i aprenentatge per servici (APS)

- En finalitzar les pràctiques, els alumnes/as hauran d'entregar la memòria de pràctiques en l'explicaran, de forma raonada, les metodologies i tractaments que han realitzat en cada una de les sessions pràctiques, així com els tractaments que han dut a terme sobre pacients durant el transcurs d'estes pràctiques.

- L'ús de ferramentes o aplicacions generadores d'IA no estarà permés en la tasca Memòria de pràctiques, la qual ha de redactar-se de manera individual, explicant les experiències personals que l'alumne/a ha experimentat durant la realització de les sessions pràctiques. Sí que està permés l'ús de ferramentes generadores d'IA com a suport en la realització dels seminaris. Els continguts generats producte de l'ús d'estes ferramentes o aplicacions no hauran de superar el 25% del total del treball i el seu ús haurà de ser sempre declarat en l'inici dels treballs, tant en el treball escrit com en la presentació digital, citant adequadament aquelles seccions del treball que han sigut inspirades o generades a través d'estes ferramentes. Recomanacions de citació ací: https://normasapa.pro/como-citar-contenido-generado-por-chatgpt-usando-normas-apa-7ma-edicion/.

- S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenrotllament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes es realitzarà a partir dels elements següents:

a) Avaluació de la teoria: examen teòric tipus test amb 50 preguntes de resposta múltiple d'elecció única (per cada 4 preguntes mal contestades en restarà una correctament contestada per al còmput de la nota teòrica). Es correspondrà amb l'avaluació dels continguts teòrics impartits a classe i seminaris presencials (40%). Avaluació dels qüestionaris i altres tasques de participació a classes teòriques (10%). En total, aquesta part suposarà el 50% de l'avaluació de l'assignatura.

b) Avaluació de la part pràctica: examen pràctic amb preguntes tipus test, un cas clínic de simulació i imatges sobre el contingut de les pràctiques (40%). Valoració de l'assistència, actitud, competències adquirides en el desenvolupament de les pràctiques i el lliurament de tasques de pràctiques (10%). En total, aquesta part suposarà l'altre 50% de l'avaluació de l'assignatura.

Per aprovar l'assignatura caldrà aprovar-les, independentment de la part teòrica i la part pràctica. En cas d'haver superat, amb 5 punts sobre 10, cadascuna de les parts esmentades, la qualificació final s'obtindrà per la mitjana aritmètica de totes dos. És requisit per accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura, que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les pràctiques i haja presentat les activitats d'avaluació continuada proposades durant el desenvolupament de l'assignatura.

L¿assistència a les sessions pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant compleix aquest requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'aquestes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les restants sessions per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir aquest requisit per aprovar l'assignatura.

Es recorda als estudiants la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

El plagi i la manca a la integritat ètica en la realització dels treballs de l'assignatura fent un ús indegut d'aquestes aplicacions o eines es considerarà una falta molt greu d'acord amb l'esborrany del Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la Universitat de València (https://webges.uv.es/uvTaeWeb/MostraInformacionEdictoPublicoFrontAction.do?idEdictoSeleccionado=55433) i serà penalitzada amb el suspens d'aquest treball o activitat, ja sigui treball individual, en parelles o en grup, suposant un suspens en l'activitat per a tots els signants del treball, i el suspens a la part de la nota que suposa aquesta activitat, sense possibilitat de poder tornar a presentar una nova activitat a la mateixa convocatòria.

BIBLIOGRAFIA

RERÈNCIES BÀSIQUES / REFERENCIAS BÁSICAS / BASIC REFERENCES:

- CUENCA SALA E, BACA GARCIA P (2013). Odontología Preventiva y Comunitaria: Principios, Métodos y Aplicaciones. 4ª ed. Barcelona. Elsevier Masson.

- RIOBOO, R. (2002) Odontología Preventiva y odontología comunitaria. 1ª Edición. Madrid. Ediciones avances médico-dentales. Odontología preventiva y comunitaria.

Referències Complementàries / Referencias Complementarias / Complementary References:

- KATZ, S. (1982) Odontología Preventiva en acción. Buenos Aires. Interamericana.

- NIKIFORUK, G. (1986). Caries dental. Aspectos básicos y clínicos. Buenos Aires. Mundi.

- SESPO. Lesión Incipiente de caries: Criterios actuales de Diagnóstico, Prevención y Tratamiento. Promolibro. Valencia. 1996.

- SESPO. Saliva y Salud Oral. Promolibro. Valencia, 1998.

RECURSOS e-Salut:

- ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería

[https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut]

- Acces Medicina

[https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]

- Médica Panamericana

[https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]